

Dementiemonitor geeft inzicht in dementiebeleid gemeenten

Anneke Wienema is coördinator en projectleider van het dementienetwerk Noord-Holland Noord. Dementiezorg voor Elkaar spreekt met haar over De Dementiemonitor. "Op dit moment voeren we echt het goede gesprek met gemeenten." Belangrijk is volgens Anneke dat gemeenten dichter op de daadwerkelijke zorg en ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten acteren. De Dementiemonitor helpt hierbij.

Anneke Wienema: 'Gemeenten voelen meer urgentie om met dementie aan de slag te gaan.'

Bij het [dementienetwerk Noord-Holland Noord](#) zijn 19 organisaties aangesloten. Anneke: Ons netwerk is anders ingestoken dan andere netwerken in het land. In dit werkgebied levert Geriant voor 95% het casemanagement. Daarom ben ik bijvoorbeeld geen ketenregisseur. Het netwerk houdt zich bezig met overkoepelende en overstijgende onderwerpen. Dan moet je denken aan [De Dementiemonitor](#), om de stand van zaken bij gemeenten goed in beeld te krijgen. Verder hebben we Familias, een digitale nieuwsbrief voor mantelzorgers van mensen met dementie en houden we ons bezig met de dementievriendelijke samenleving. Ook organiseren we een [Dementie Kennisparade](#). Dat is een intern scholings- en informatiebijeenkomst voor 500 zorgmedewerkers en 200 vrijwilligers van de organisaties die bij ons netwerk zijn aangesloten."

Zijn gemeenten aangesloten bij het netwerk?

"Enkele jaren geleden zijn wij een netwerk dementie geworden. De invoering van de Wmo in 2015 betekende dat wij ons tot de lokale setting moesten verhouden. Een intensievere samenwerking met de organisaties is nodig. Destijds stond dementie nog niet zo op de kaart. "Het zal wel", dachten veel

gemeenten. Gelukkig is dat enorm veranderd, onder andere door het [Deltaplan Dementie \(DpD\)](#). Dementie is "hot". Er is veel landelijke aandacht voor het onderwerp. Gemeenten voelen nu meer de urgentie om met dementie aan de slag te gaan. Vanwege de Wmo, de financiering van de voorzieningen voor thuiswonende mensen met dementie, zijn gemeenten betrokken bij het netwerk. Bovendien zal het aantal mensen met dementie verdubbelen. De landelijke aandacht én onze dementiemonitor zorgen ervoor dat we op dit moment het goede gesprek met gemeenten voeren over dementie.

Zijn de gemeenten in jullie werkgebied dementievriendelijk?

“Een zestal gemeenten in ons werkgebied heeft het predicaat “dementievriendelijk”. Zes andere gemeenten zijn bezig dat te worden en anticiperen daarmee op de grote groep mensen met dementie die er nog aan komt. “Dementievriendelijk” wordt gezien als belangrijk, maar het wordt vooral gezien als informatie en voorlichting: burgers, Wmo-consulenten, baliemedewerkers en buitendienst medewerkers scholen op dementie, maar ook vrijwilligers van buurthuizen en verenigingen. Wat gemeenten daarin doen is publieksvoorlichting, bewustwording en training. Ik denk echter dat er nog meer stappen te zetten zijn als het gaat om verantwoording en financiering.”

[Lees hoe jouw gemeente dementievriendelijk wordt](#)

Hoe ziet die dementiemonitor eruit?

“De Dementiemonitor geeft antwoord op de vraag waar je als gemeente staat ten aanzien van dementie. De monitor wordt om de 3 jaar gehouden, dit jaar ook weer, evenals in 2010, 2013 en 2016. De monitor is in 2010 ontwikkeld. De vragen zijn nog altijd nagenoeg gelijk, dat helpt om een goede vergelijking te maken. De monitor is bedacht om een objectieve meting te hebben hoe je er als gemeente voor staat. Daarnaast is het een heel goed middel om bij gemeenten aan tafel te komen en een uitgebreid gesprek over dementie te voeren. In deze monitor worden mensen met dementie en hun naasten niet bevraagd, dat zou wel goed zijn om ook te doen maar vraagt teveel tijd. Wel vragen we organisaties uit ons netwerk aanwezig te zijn bij de gesprekken en voorbeelden aan te leveren (zie kader).”

Wat levert de Dementiemonitor voor gemeenten op?

“De monitor is voor diverse gemeenten aanleiding geweest om dementiebeleid op papier te zetten en uit te gaan voeren want eigenlijk was het er in 2010 nergens. Wij maken een rapportage voor alle 18 gemeenten afzonderlijk en schrijven een overall-rapportage voor het hele werkgebied. Dan kan je er niet omheen om te benoemen welke gemeente goed scoort, en welke gemeente niet. Een grappig neveneffect

is dat gemeenten daardoor zijn gaan benchmarken. Dat werkt prikkelend. Dan was er bijvoorbeeld een wethouder, raadslid of ambtenaar die aanvoelde: wij scoren niet goed, laten we dit gaan aanpakken. De landelijke aandacht voor dementie helpt hierbij. Een gemeente zegt dan: het kan niet waar zijn dat wij onder de middenmoot scoren. Voor zo'n gemeente is dat aanleiding om het onderwerp nieuw leven in te blazen.

Welke rol zie je voor gemeenten als het gaat om de dementiezorg en -ondersteuning?

Het is belangrijk dat gemeenten zich actief *bemoeien* met de daadwerkelijke zorg en ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten. De casemanagers van Geriant doen een uitgebreide intake over 13 zorgdomeinen. Zij zijn de experts in dementie. Daar mag je van aannemen, ook als gemeente, dat het klopt. Het zou wijs zijn als de gemeente denkt: waarom zou ik dat nog overdoen met een keukentafelgesprek door een medewerker van het sociaal team?

Er zijn twee gemeenten in ons werkgebied die bijna altijd integraal de adviezen van de casemanagers van Geriant overnemen; dat betekent dat het keukentafelgesprek niet hoeft te worden gevoerd. Dat scheelt een hele vervelende confrontatie met hun ziekte voor cliënt en mantelzorger, het scheelt personele inzet en het versnelt het afgeven van indicaties. Anderen gemeenten vinden dat ze die indicatie niet mógen overgeven. Ze hebben soms het idee dat casemanagers te ruim indiceren of teveel situaties als spoed beoordelen. Daar kan een financiële prikkel achter zitten óf gebrek aan kennis over dementie. Geriant doet mijns inziens wat nodig is voor de mensen met dementie en hun naasten, juist ook aan de preventieve kant. Uiteindelijk gaat het om het passend ondersteunen van mensen met dementie en hun naasten niet om wat een gemeente op papier heeft staan of hoe hun procedures werken. Wij wijzen deze gemeenten op voorbeelden in Den Helder en Alkmaar, waarin dit goed gaat. Kost het daar meer? Nee. Bovendien blijven deze gemeenten ook in gesprek met Geriant over hoe de afspraken uitpakken en worden knelpunten besproken.

Lees meer

- [Village deal op Goeree-Overflakkee](#)
- [Anders kijken in Breda: themajaar dementie](#)
- [Zo wordt Alkmaar dementievriendelijk\(er\)](#)
- [Tips en tools voor dementiebeleid gemeenten](#)